

หลักสูตร วิชาการจักสานกระติบข้าว
จำนวน 20 ชั่วโมง
กลุ่มวิชา คหกรรม
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี

ความเป็นมา

ปัจจุบัน ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเกษตรกรรวมส่วนใหญ่ เมื่อหมดช่วงฤดูกาลของการทำการเกษตรแล้วไม่มีอาชีพเสริม ทำให้ขาดรายได้ จึงทำให้ประชาชนมีเวลาว่างหรือทำอาชีพเสริมต่างๆ เช่น รับจ้างทั่วไป หลายคนจำเป็นต้องออกจากบ้าน ละทิ้ง ถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานต่างจังหวัด ต่างประเทศ เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น การจักสานกระติบข้าวจึงเป็นอีกทางเลือกของประชาชน ในการสร้างรายได้โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่อาศัยรายได้จากการเกษตรเพียงอย่างเดียวซึ่งสามารถหาอาชีพเสริม มาประกอบเป็นอาชีพได้ หลักสูตร “การสานกระติบข้าวจาก ต้นกก” เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงและสร้างเครื่องจักสานที่สามารถจำหน่ายได้ และมีการเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงโดยการฝึกการขาย การสำรวจความต้องการของตลาดการพัฒนารูปแบบคให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าต่างๆ ผู้จบหลักสูตรนี้สามารถนำความรู้ไปสร้างอาชีพสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว กระติบข้าวเป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ที่มีมานานคู่กับวิถีชีวิต คนอีสานจะใช้กระติบข้าวเป็นภาชนะในการใส่ข้าวเหนียว เพื่อเก็บความอุ่น ความนุ่ม ของข้าวให้นานตลอดทั้งวัน ซึ่งข้าวเหนียวเป็นอาหารหลักของคนอีสาน กระติบข้าวสามารถพกพาไปได้ทุกที่ โดยเฉพาะเวลาออกนอกบ้านไปทำงาน และทำธุระต่าง ๆ จะนำข้าวใส่กระติบติดตัวไปด้วยเสมอ ชาวบ้านจะนำวัสดุที่ได้ในหมู่บ้าน เช่น ไม้ไผ่ ไผ่ ผือ ต้นกก หรือใบเตย มาจักสานเป็น กระติบข้าว โดยได้รับการ ถ่ายทอดและฝึกฝนการสานกระติบข้าวจาก พ่อแม่ปู่ ย่า ตายาย บรรพบุรุษ ตั้งแต่ ต้นกก ซึ่งเป็นวัสดุที่มีอยู่มากใน หมู่บ้าน มาสานเป็นกระติบข้าว ดังนั้นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี จึงได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมกลุ่ม พัฒนาอาชีพ เพื่อการมีงานทำ หลักสูตรการจักสานกระติบข้าวด้วยต้นกก จำนวน 20 ชั่วโมง โดยเป็นส่วนหนึ่งของ โครงการ ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้ชุมชนอยู่อย่างพอประมาณไม่ฟุ่มเฟือย และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจตลอดจนเกิดทักษะด้านอาชีพแก่ประชาชนผู้สนใจ ในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่แล้วให้มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาวิชาค่อนข้างละเอียดมีหลายขั้นตอน ดังนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องตั้งใจและอดทนเป็นพิเศษจึงจะจบหลักสูตร
3. ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ และสามารถเลือกเป็นวิชาเลือกในการเรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
3. เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
4. เป็นศูนย์กลางในการฝึกอาชีพ พัฒนา สานิต และสร้างอาชีพของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการบวนการ เรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งเป็นที่จัดเก็บ จำหน่าย และกระจายสินค้าและบริการของชุมชน อย่างเป็นระบบและครบวงต่อกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา 20 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 6 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 14 ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการจักสานกระติบข้าว

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ความรู้พื้นฐาน	1.มีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ 2.สร้างอาชีพการสานกระติบข้าวจากต้นกก ให้มั่นคงเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน 3.แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง 4.มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	1.ความรู้พื้นฐาน -การคัดเลือกต้นกก -การปลูกต้นกก -การคัดเลือกฐานกระติบ -ประโยชน์	-ศึกษาจาก เอกสาร -บรรยาย -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ -สำรวจ -สอบถาม -สรุป	2	3
2. การทำเส้นต้นกก		2.การทำเส้นต้นกกสำหรับจักสานกระติบข้าว -เทคนิคการทำ -เทคนิคเพิ่มความทนทาน และแข็งแรง	-บรรยาย -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ -สำรวจ -สอบถาม -สรุป	2	3

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การจักสานกระติบข้าวด้วยกก		3.การจักสานกระติบข้าวด้วยต้นกก -วัสดุและอุปกรณ์ -ขั้นตอนการสาน -ขั้นตอนการเย็บ -ขั้นตอนการทำฐานกระติบ	-บรรยาย -สาธิต -ฝึกปฏิบัติ -สำรวจ -สอบถาม -สรุป	1	5
4.การจัดการและการจำหน่าย		4.การจัดการและการจำหน่าย -การจัดการ -การจำหน่าย -คุณธรรมในการประกอบอาชีพ	4.1 การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้เรียน 4.1.1 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ 4.1.2 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม 4.1.3ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 4.2 การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา 4.2.1 ข้อมูลการตลาดและวิเคราะห์ความต้องการของตลาด 4.2.2 กำหนดทิศทางเป้าหมาย และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าแบบต่างๆ 4.2.3 ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า	1	3

วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้

1. บรรยาย
2. สาธิต
3. ฝึกปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ , ใบความรู้ , สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง วัสดุในการจักสานกระติบข้าว
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านการจักสานกระติบข้าว
3. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

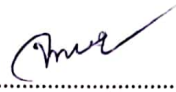
การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

หนังสือรับรองหลักสูตร

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ได้พัฒนาปรับปรุงและรวบรวมหลักสูตรวิชาการจักสานกระติบข้าว จำนวน 20 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รูปแบบกลุ่มสนใจได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนวาปี ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยวิทยากรวิชาชีพ ครู กศน.ตำบล เจ้าหน้าที่งานการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและอนุมัติโดยผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพต่อไป

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวจรรยา พจนานุศิลป์)

(ครู กศน.ตำบล/เจ้าหน้าที่งานต่อเนื่อง)

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายทศรัศมี คงยก)

ครู รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสถานศึกษา กศน.อำเภอรัตนวาปี

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา สกร.อำเภอรัตนวาปี

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายประเทือง นางาม)

(ประธานกรรมการสถานศึกษา)